

Utbildningsinspektion i grundskola Lysviks skola

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

1. Normer och värden
2. Kunskaper
3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete
6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde. Rapporten ger således inte en heltäckande beskrivning av all pågående utbildningsverksamhet inom enheten vid den aktuella tidpunkten.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter liksom jämförelser med jämförbara verksamheter är också betydelsefulla vid bedömningarna och för slutsatserna med krav på åtgärder och förbättringar. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Skolform	Antal elever/barn
Förskoleklass:	10
Grundskola:	96
Särskola:	1

Utbildningen vid skolan omfattar förskoleklass till och med årskurs 6. I anslutning till skolan finns fritidshem.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i grupper: Förskoleklass till årskurs 3, årskurs 4, årskurs 5–6 (två grupper) samt ämnesintegrerat. Lysviks skola tillhör östra distriktet som leds av en rektor och en biträdande rektor.

Skolbyggnaden är från 1997.

Genomförandet av inspektionen i Lysviks skola

Skolverket sände den 6 juni 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektionsteamet med ansvar för Lysviks skola har bestått av undervisningsråden Kjell Ahlgren och Eva Jönsson. Besök i Lysviks skola genomfördes den 7 oktober 2003. Skolbarnsomsorgen besöktes inte.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering till kommunen av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Lysviks skola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem etc.

I Lysviks skola genomfördes intervjuer med elever samt lärare. Lektioner i årskurs 1 till och med 6 besöktes.

Övrig information av betydelse för inspektionen har varit Skolverkets intervjuer med rektorn och biträdande rektorn vid Östra rektorsområdet.

Bedömning

Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanernas mål framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. I läroplanerna anges också att barn och elever skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön samt få ett reellt inflytande över utformningen av utbildningen. På samma värdegrund vilar verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet med skolans värdegrund och läroplanernas mål att sträva mot.

Den lokala arbetsplanen för Lysviks skola betonar skolans profil som är miljö och hälsa. Mål för normer och värden finns inom områdena samhörighet, respekt och omsorg för miljön samt arbete med att förebygga och motverka kränkande behandling. Arbetsplanen innehåller dessutom mål och syfte för områdena kunskaper, elevernas ansvar och inflytande samt bl.a. ämnesövergripande arbete och samverkan av olika slag.

De intervjuade eleverna beskriver skolan som trygg. De berättar att de får vara med och påverka i många olika sammanhang och att de får lära sig planera sitt arbete.

Lysviks skolas har en "anti-mobbgrupp" som tre år i rad har genomfört en enkät bland eleverna. Sammanställningen av resultatet visar att eleverna genomgående anger att de känner sig trygga och trivs. Som svar på frågan "Finns det någon på skolan som andra elever är dumma mot?" Har fler elever år 2003 markerat "ja" jämfört med 2001 och 2002. Eftersom frågan gäller andras situation och eleverna inte uppger att de själva känner sig utsatta, kan detta tyda på att eleverna har ökat sin förmåga till empati. Det skulle också kunna tyda på att elever i ökad utsträckning blir utsatta för trakasserier.

Det finns, enligt de intervjuade eleverna, inte mycket mobbning vid skolan. De anser att de kan få hjälp av andra elever om något händer och känner sig trygga på skolan. De berättar om skolans grupp mot mobbning. Foton på alla som ingår i gruppen finns uppsatta, centralt på skolan, och gruppen har gått runt och presenterat sig. De intervjuade eleverna vet vilka som är med i gruppen och hur den arbetar. Eleverna berättar också om skolans temadag mot kränkande behandling.

De intervjuade eleverna berättar initierat om hur klassråd och elevråd fungerar. Elevrådet har möte en gång i månaden och leds av en lärare som tar ansvar för att en elev från årskurs 6 skriver protokoll. Vid varje möte deltar olika elever från de olika klasserna. På så sätt får alla vara med. Elevrådet behandlar, enligt de intervjuade eleverna, både praktiska frågor, som t.ex. behov av fler basketbollar eller rockringar, och frågor om normer och värden. Det blir som eleverna vill ibland, men när det inte blir det motiveras besluten. Skälen kan vara t.ex. att det är för dyrt att köpa in något eller att exempelvis rockringar går sönder ideligen. Med utgångspunkt från protokollet går den elev som deltagit i mötet i sin

klass igenom besluten och förklarar sammanhang och bakgrund. Eleverna uppger sammanfattningsvis att de har inflytande och kan påverka även om de inte alltid kan få det de önskar.

Anteckningarna från elevrådets möte den 30 september 2003 innehåller sex punkter. Fyra av dem handlar om etiska frågor, om att alla skall få vara med och leka, att inte lura yngre barn, att alla som spelar Gogos "får ta med på egen risk". De praktiska frågorna gäller bland annat inköp av rockringar. "Skolan köper inga nya rockringar."

Vid Lysviks skola finns skolregler och i ett av klassrummen finns i ram ett kontrakt med klassens regler för samvaro: "I den här klassen är vi snälla mot varandra, har arbetsro när vi jobbar, visar hänsyn." Alla eleverna har undertecknat.

Eleverna får och vill i valsituationer enligt lärarna, ofta rösta om vad de skall göra. Lärarna arbetar medvetet för att utveckla deras förståelse för konsekvenserna av olika val, att de skall lära sig värdera olika förslag och idéer. De intervjuade eleverna bekräftar detta. Lärare och elever ger samma bild av skolans arbete med normer och värden.

Vid lektionsbesöken visar många av eleverna stor arbetsglädje. Speciellt vid lektioner i idrott och slöjd är alla aktiva, engagerade och glada. De intervjuade eleverna lyfter fram praktisk matematik och tematiskt arbete i "verkstad".

Sammanfattningsvis arbetar personalen vid skolan målinriktat med normer, värden och ansvar för eleverna. Intervjuer och iakttagelser visar att arbetet är väl förankrat och ger resultat. Eleverna utvecklar ökande medvetenhet om betydelsen av etiska regler och allt större förmåga att ta ansvar för sina handlingar.

Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges i de nationella läroplanerna och i kursplanerna. Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Både av skolans arbetsplan och av lektionsbesök samt intervjuer framgår att skolan arbetar medvetet och mycket varierat för att utveckla elevernas kunskaper, förståelse, kreativitet och ansvarstagande. Eleverna utvecklar sina kunskaper både inom olika ämnen och ämnesintegrerat.

Inspektörerna gör iakttagelser av goda kunskaper hos elever. Vid ett lektionsbesök i årskurs 1 och 2 läser eleverna från årskurs 1 högt. De har alla mycket god läsförmåga med tanke på att besöket genomförs i oktober. En inspektör besöker också en slöjdlektion för elever från årskurs 2 och 3. Under lektionen hinner förvänsamt många tillverka saker som de själva skapar och är nöjda med. Alla får välja mellan trä- och textilslöjd och kan växla även under lektionen. De som skall börja med något nytt gör en ritning och funderar över konstruktionen innan de sätter igång. Alla arbetar intensivt och blir snabbt klara. Enligt lärarna brukar eleverna aldrig sakna idéer.

Vid ett annat lektionsbesök arbetar elever i årskurs 5 och 6 med att planera och utvärdera sitt arbete. De gör detta med stöd av skriftliga frågor. Läraren hand-

leder dem som behöver det. Planerings- och utvärderingsblanketten innehåller också ett avsnitt för föräldrarna: ”Hur uppfattar du som förälder ditt barns arbete och ansvar?”

Sammanfattningsvis ger arbetet i Lysviks skola eleverna möjligheter att lära på olika sätt, ämnesinriktat och tematiskt, praktiskt och teoretiskt, i meningsfulla sammanhang. Skolverkets iakttagelser tyder på att eleverna utvecklar goda kunskaper.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med föräldrar, barn, elever respektive de vuxenstuderande i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

För Lysviks skola finns ett program mot kränkande behandling. Den kommer från skolledningen. Skolans nuvarande arbetssätt fanns redan före planen och den påverkar inte arbetet, enligt lärarna. Planen är inte utarbetad i samverkan med personal och elever och är inte heller känd av eleverna. Skolans arbetsmetoder med syfte att motverka kränkande behandling förefaller väl genomtänkta, utprovade och effektiva. Det är dock en brist att inte skolan har dokumenterat sitt arbetssätt så att den skriftliga program mot kränkande behandling verkligen blir förankrad.

Skolan har haft en grupp mot mobbning i fem år. Enligt lärarna fungerar gruppen bättre och bättre för varje år. De som ingår får en kort utbildning. Lärarna skulle vilja ha mer utbildning för dem som är med. Det är populärt att vara med i gruppen och inte alla elever, som vill vara med, får plats. De som är med bjuds på fest och fika. Vid avslutningen får de en ros i kyrkan. Gruppen har möte varannan vecka. De som är med i gruppen har gått runt och presenterat sig. Enligt de intervjuade eleverna vet alla vilka som är med.

Enligt lärarna har det inte förekommit så mycket mobbning vid skolan. När någon elev utsätts för kränkande behandling intervjuar lärarna offret och tar reda på vem som är aktiv. De undersöker om beskrivningen av förloppet stämmer och försöker förstå vad som hänt. De provar att lösa problemet och följer upp lösningen. Denna metod är inte nedtecknad.

Lärarna använder samarbetsövningar, har avsatt tid varje vecka i undervisningen för samtal kring emotionell kvalitet. Då tränar eleverna att t.ex. tala i positiva termer om varandra. Boken ”Gruppen som grogrund” ger inspiration.

Skolan har ett faddersystem från förskoleklass till och med årskurs 2. Det är, enligt lärarna, viktigt att planera omsorgsfullt och välja fadder noga med tanke på fadderbarnets behov.

De intervjuade eleverna berömmar skolan. Det finns alltid saker att göra. Skolgården är bra och maten ganska god.

Vid inspektörernas besök genomförs en grundlig brandövning. Elever och personal vet precis hur de skall göra och utrymningen av skolan sker snabbt och effektivt.

Lärarna tar elevernas inflytande på allvar på flera olika sätt. Det medvetna arbetet med elevråd är ett exempel. Både de intervjuade eleverna och lärarna berättar om att elevernas inflytande inom elevrådet har lett till ändrade rasttider så att de mindre barnen inte längre har gemensam rast med de äldre. Skolan har en uttalad miljöprofil.

Sammanfattningsvis arbetar personalen vid Lysviks skola för en god fysisk miljö, för att skapa ett gott samarbetsklimat och för att motverka kränkande behandling.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå målen skall främst utformas av de lärande och personalen. I förskolan och skolan skall detta ske i samverkan med hemmen. De nationella läroplanerna, andra statliga bestämmelser och kursplanerna ger dock också vissa anvisningar för arbetet. Det finns riktlinjer för stöd, betygssättning och utvecklingssamtal, utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid, etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter barnen, ungdomarna och de vuxna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att närma sig målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I Lysviks skola får eleverna efter hand ta allt större ansvar för planering och utvärdering av sitt arbete. I förskoleklass till och med årskurs 3 har läraren en bok där denne skriver kommentarer. Boken tas hem till föräldrarna. Lärarna anser att det är viktigt att barnen i årskurs 1 till och med 3 lär sig grunderna och är trygga. Lärarna använder kursplanerna för att visa att det finns fasta mål – dessa mål blir, enligt lärarna, ett slags motvikt mot Pokemonspel etc. Enligt de intervjuade eleverna arbetar inte årskurs 4 med utvärdering. De intervjuade eleverna i årskurs 5 och 6 berättar att de har egen planering. De skriver ned vad de behöver träna. Läraren kompletterar om eleven inte skrivit allt som han eller hon behöver arbeta med. Utvärdering görs på fredagar. Eleverna skriver kommentarer om hur de arbetat m.m. Detta bekräftas vid ett lektionsbesök då eleverna arbetar aktivt med sina planeringsblanketter.

Lärarna anser sig ha samma pedagogiska grundsyn. På konferenstid på måndagar är pedagogiskt samtal alltid en punkt under mötet. Det kan gälla uppgifter från rektorn. Oftast bestämmer lärarna innehållet. Utgångspunkt för diskussionerna kan t.ex. vara att någon har varit på kurs som hon eller han redovisar eller något aktuellt ämne från tv programmet Skolakuten.

Eleverna vid Lysviks skola har mycket goda möjligheter att utveckla sina kunskaper på ett allsidigt sätt. De arbetar både tematiskt och inom ämnen, både praktiskt och teoretiskt. Ett exempel på arbete med stark anknytning till kunskaper i vardagsliv och samhälle är praktisk matte där eleverna arbetar med tillämpad matematik. Inom praktisk matte arbetar eleverna i stationer med exempelvis att planera inköp och att mäta. De intervjuade eleverna uppskattar den praktiska matematiken. Alla lärare har besökt Tom Tits teknikcenter i Södertälje

för ett par år sedan. Sedan kom personal från Tom Tits på besök två gånger. Projektet, som bekostades av Skolverket, syftade till att ge idéer om arbetssätt i praktisk matematik och naturvetenskapliga ämnen.

Vid Lysviks skola arbetar alla med verkstäder omväxlande med elevens val. Det tematiska arbetet med verkstad växte fram genom att en lärare sett en film på TV om Bifrostskolan som arbetar tematiskt med verkstad på ett utvecklat sätt. Alla lärare såg sedan filmen. Därefter deltog alla i en studiedag och utbildning i Karlstad. En lärare skall besöka Danmark. Eventuellt skall lärarna söka stipendium så att alla kan åka eftersom det ökar motivationen att få inspiration. Arbetet har inte utvärderats eller rapporterats speciellt. På storsamling diskuteras elever och lärare förslag om hur de skall arbeta vidare. Teater är populärt och även musik, bild och form. Eleverna forskar, läser och skriver m.m. Slöjd är med och har fått extra tid. Alla ämnen integreras och tiden tas från skolans val, elevens val och olika ämnen. Temat avslutas med utställning och fest.

Utvecklingssamtal genomförs varje termin. Före samtalet skickas material och information hem. För de yngre barnen använder lärarna symboler under samtalet, glada, neutrala och ledsna gubbar. För de äldre gäller samtalet trivsel, hur det fungerar socialt, hur det går i olika ämnen. Informationen liknar inte betyg, men samtalen belyser vad barnen behöver träna mer på. Barnen är alltid med. Under samtalen kommer barn, föräldrar och lärare överens om och formulerar konkreta mål.

De intervjuade eleverna anser att elever får det stöd de behöver. Enligt lärarna behöver tio elever stöd. Samtliga av dessa får stöd men endast tre aktuella åtgärdsprogram finns. Klassläraren har ansvaret Specialpedagog eller klasslärare har ansvaret. Alla inblandade skriver under programmet. Under elevvårdskonferensen medverkar förälder, klasslärare, skolledning, specialpedagog och ibland skolsköterska/kurator. Vid elevvårdskonferens fattas beslut om åtgärdsprogram. Därefter görs förslag till program. Föräldrarna lämnar synpunkter på förslaget. Ansvarfördelningen tydliggörs.

Inom skolan sker samverkan varje vecka mellan elever i olika klasser. Det sker inom elevens val och verkstad och innefattar också årskurs 4 (som inte är åldersintegrerad). Också vid temadagar, minst tre gånger per termin, arbetar eleverna i åldersintegrerade tvärgrupper. Ett tema har varit "kroppen".

Samverkan sker knappast med andra skolor (med undantag för gemensamma möten i rektorsområdet) men sådant samarbete har tidigare funnits. Några lärare har varit med i projekt, har besökt Gräsmark och varit med på lektioner, haft heldagar hos varandra. Lärarna har försökt skapa samverkan med en skola i England och kommer att göra ett nytt försök.

När eleverna lämnar Lysviks skola för att fortsätta i årskurs 7 kommer de till Fryxellska skolan där studierna inte är tematiska. Inför övergången uppfattas kontakten men den mottagande skolan, av lärarna vid Lysviks skola, som minimal. Eleverna får hälsa på i Fryxellska skolan under en dag. Lärarna vid Lysvik får ingen återkoppling när eleverna börjat årskurs 7. De får inte veta hur det går för eleverna. Fryxellska skolan har försökt påverka arbetet i årskurs 6, haft synpunkter på vilka skönlitterära böcker eleverna skall läsa och på hur de skall räkna m.m.

Sammanfattningsvis utvecklar lärarna vid Lysviks skola varierade och stimulerande former för lärande. Elever som behöver stöd har också tillgång till det men inte alla av dem har åtgärdsprogram. Samarbetet med Fryxellska skolan bör utvecklas.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för barnomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre arbete. Sammantaget har dessa skyldigheter att se till att rätten till utbildning tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av målen och riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som tas upp vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

Lysviks skola tillhör Östra distriktet. Rektorn har övergripande ansvar för verksamheten men är inte operativt ansvar för skolan. Det har biträdande rektor som också genomför utvecklingssamtal med personalen. Han är mest insatt, men fattar, enligt lärarna, inga beslut. Rektorn leder elevvårdskonferenser. Enligt biträdande rektor finns ingen befattningsbeskrivning för rektor och biträdande rektor. Enligt rektor finns två pågående utvecklingsprojekt på skolan: "Läs- och skrivutveckling" och "Integration förskola – skola".

Rektorer är inte aktiva, enligt lärarna, men rektor vet att lärarna gör det de gör. Rektor och biträdande rektor uppfattas inte av lärarna som tillräckligt intresserade. Lärarna önskar att skolledarna kom och var med i verksamheten och att lärarna fick mer feedback. Rektor är, enligt lärarna, inte drivande vad gäller pedagogisk utveckling, men lärarna har inbjudits att delta i ett integrationsprojekt och ett läs- och skrivprojekt. Enligt de intervjuade lärarna ser rektor till att det finns arbetsplan och kvalitetsredovisning men är inte engagerad i innehållet. Lärarna anser sig ha stort ansvar för utvärdering, lokal arbetsplan och samarbete med lokala företag.

Vid "Öppet forum" en gång i månaden, genomförs möte med samtliga skolor i rektorsområdet: varje skola skall då tala om sin verksamhet. En skola ansvarar och alla anger vad de vill ta upp. Flera av lärarna har ansett att detta är för ofta. Det blev för lite vanlig konferenstid. Mötena skall nu ske mera sällan. Delar av det utvecklingsarbete som sker på skolan med t.ex. verkstad, praktisk matte och temadagar har inte utvärderats och dokumenterats särskilt. Lärarna anser att de inte kommer att återgå till ett mera traditionellt sätt att arbeta. Snarare vill de utveckla verkstaden.

Den aktuella arbetsplanen, "Lokal arbetsplan för Lysviks skola 2003–2004", har skrivits av lärarna. De utgick från förra årets arbetsplan, från kommunens prioriterade områden och från sin egen utvärdering. Det fanns ingen mall för hur de skulle skriva. De var eniga om att ta små steg. I kommunens skolplan är, enligt lärarnas bedömning, gymnasieskolan och rektors ansvar viktigast. Skolans kvalitetsredovisning bygger på ett centralt dokument, där skolan fyller i utifrån rubriker. Det är delvis parallella processer där den centrala processen inte hänger

ihop med den lokala. Lärarna har fått kritik när den egna redovisningen inte stämde med den centrala.

Skolans arbetsplan tydliggör på ett föredömligt sätt sambandet mellan skolans profil, miljö och hälsa och värderingar, kunskaper och arbetssätt.

Sammanfattningsvis arbetar lärarna vid Lysviks skola aktivt och medvetet med att utveckla verksamheten. Rektorsrollen behöver bli tydligare vad gäller styrning och pedagogisk ledning. Om skolans utvecklingsarbete dokumenteras och utvärderas skulle det kunna lyftas fram som exempel i kommunen. En klarare och aktivare ledning i form av stöd och uppmuntran skulle också kunna leda till att utvecklingen vid skolan blev mindre personberoende.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Inom en viss utbildning skall det också finnas möjligheter för eleverna att individuellt göra val av kurser eller ämnen.

Granskningen gäller om möjlighet till utbildning ges i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

I Lysviks skola finns enligt lärarna två till tre barn med annat modersmål än svenska. De är alla födda i Sverige och de erbjuds inte och får inte modersmålsundervisning eller svenska som andraspråk.

Specialläraren undervisar ett barn som är inskrivet i särskola. Målsättningen är att eleven skall kunna vara integrerad i sin ordinarie klass utan stöd av specialläraren. Detta går bra. Specialläraren är med under verkstadsstid, tar där hand om elever som behöver stöd och struktur. Hon arbetar även med datorträning m.m. för fyra till fem elever inklusive den elev som är inskriven i särskolan. Antalet elever i behov av stöd har minskat och antalet elever i behov av stöd ändras år för år. Specialläraren prioriterar tillsammans med personalen och arbetar heltid. För att behålla perspektivet undervisar hon ibland i en klass, t.ex. när en lärare har elevråd.

Eleverna får utökad tid i ämnet idrott, som ingår i elevens val. Det finns ett stort intresse för idrott. Detta framgår av skolans utvärdering och av kvalitetsredovisningen. Vid en idrottslektion som en inspektör besöker deltar alla elever aktivt och engagerat i lekar och spel.

Sammanfattningsvis ges eleverna vid Lysviks skola goda möjligheter till individuella val enligt författningarna. Skolans arbetssätt utvecklar dessutom elevernas förmåga genomföra olika val och reflektera över konsekvenserna. Skolan uppfyller inte kravet på att informera och erbjuda modersmålsundervisning.

Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Lärarna vid Lysviks skola har alla lärarutbildning. Lärarna är nöjda med tillgången till läromedel. På skolan finns 17 datorer. I regel finns två i varje klassrum. I klassrummet för årskurs 4, som inte är åldersintegrerad, används inte datorn, enligt de intervjuade eleverna.

Skolbyggnaden är rymlig, ljus och miljövänlig, med frisk luft tack vare självdrag. Ett lokalt folkbibliotek är integrerat med skolan. Klassrummen har egen utgång och egen toalett.

Den dag Skolverket besöker Lysviks skola är en lärare sjuk. En vikarie följer schemats ämnesindelning och klassen ägnar sig åt ämnet trots att vikarien inte har de kunskaper som krävs. Verksamheten utformas som sysselsättning för eleverna snarare än möjlighet till lärande. Även om eleverna på skolan arbetar med ett ökat ansvarstagande och egen planering visar de ingen beredskap för ansvarstagande vid självständigt arbete när en lärare tillfälligt är borta. Flera av undervisningsgrupperna vid skolan är små. Det borde gå att organisera arbetet och förbereda eleverna så att de, med handledning, i högre grad kan fortsätta att lära sig även när en lärare tillfälligt är sjuk. Detta borde vara ett effektivare sätt att använda skolans resurser.

Sammanfattningsvis har skolan mycket goda resurser. Lärarna arbetar medvetet för att utveckla arbetssätt och kunskapssyn.

Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis har verksamheten vid Lysviks skola mycket god kvalitet. Personalen vid skolan arbetar målinriktat med normer, värden och ansvar. Intervjuer och iakttagelser visar att arbetet är väl förankrat och ger resultat. Eleverna utvecklar ökande medvetenhet om betydelsen av etiska regler och allt större förmåga att ta ansvar för sina handlingar. Arbetet vid Lysviks skola ger eleverna möjligheter att lära på olika sätt, ämnesinriktat och tematiskt, praktiskt och teoretiskt, i meningsfulla sammanhang. Inspektörernas iakttagelser tyder på att eleverna utvecklar goda kunskaper.

Personalen vid skolan arbetar för en god fysisk miljö, för att skapa ett gott samarbetsklimat och för att motverka kränkande behandling. Lärarna utvecklar varierade och stimulerande former för lärande. Elever som behöver stöd har också tillgång till det. Lärarna arbetar aktivt och medvetet med att utveckla verksamheten. Eleverna ges goda möjligheter till individuella val enligt författningarna. Skolans arbetssätt utvecklar dessutom elevernas förmåga att göra olika val och reflektera över konsekvenserna. Skolan har goda resurser. Om skolans utvecklingsarbete i större utsträckning dokumenterades och utvärderades skulle det kunna lyftas fram som exempel i kommunen. En tydligare och

mer aktiv ledning men mer av stöd och uppmuntran skulle kunna leda till att utvecklingen vid skolan blev mindre personberoende.

Områden i behov av utveckling bedöms vara

- att rektorsrollen behöver bli tydligare vad gäller styrning och pedagogisk ledning,
- att samarbetet med den mottagande Fryxellska skolan bör utvecklas.

Inspektionen visar att kommunen inte uppfyller författningarnas krav vad gäller

- att uppfylla kravet på att upprätta åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd,
- att uppfylla kravet på att informera och erbjuda modersmålsundervisning.

Datum	Ort
2004-03-09	Göteborg

Eva Jönsson
Kjell Ahlgren